

is als de spanwijdte van de vlieger. Het maken van de vlieger is niet eenvoudig en vereist wel enige vaardigheid.

Roloplan met twee zeilen.

De toe te passen stof moet redelijk poreus zijn, bij voorkeur katoen. Katoen omdat dit tot 1968 toegepast werd. Een andere poreuze stof zal ook wel voldoen, maar de mate van porositeit zal zijn invloed hebben. Eerst snijden we beide stofbanen voor de zeilen uit met de aangegeven maten en zomen ze om. (figuur 1). De stofbanen krijgen vervolgens aan de neuszijde een aan de einden gesloten koker van stevige keperstof voor de ligger (figuur 3). Op ongeveer 20 mm van de uiteinden komen sleufvormige openingen waarin de liggerdelen kunnen steken. De uiteinden van de liggerdelen borgen we in een tasvormige koker (figuur 4). De schuin afgesneden vlakken zetten we met linnenband af. Voor de staander maken we eveneens een koker, die op de beide zeilen genaaid wordt. Tegen het inscheuren van de stof op de plaats waar de stokken kruisen, brengen we versterkingsstukken aan. Aan de staartzijde komt eveneens een sleufvormige opening voor het invoeren van de staander.

We hebben drie metalen verbindingstukken; een rechte voor de staander en twee geknikte voor de liggers. De beide geknikte verbindingstukken zijn niet zo eenvoudig te buigen. Ze worden als volgt gemaakt. Om de hoek in beide buizen te verkrijgen wordt uit het midden van de buis een wigvormig stuk gehaald. Hierna kan het gebogen worden. Wanneer een hoek van 30° is bereikt solderen we de spleet dicht en versterken dat met een driehoekig stukje buis (figuur 5). Eén einde van de staander-helft maken we vast is het rechte verbindingstuk, het andere deel van de staander is dan in- en uitneembaar

(figuur 6). Op dezelfde manier bevestigen we de beide delen van de liggers in de geknikte verbindingstukken. De ligger schuiven we in de koker, waarbij we telkens het dikke einde van de stok in het verbindingstuk steken en het dünnere einde zich aan de buitenzijde bevindt (dit bij toepassen van bijvoorbeeld bamboestokken).

Bij de bedrading waarmee we de zeilen spannen moeten we er op letten, dat de zeilen aan beide zijden gelijkmatig gespannen worden en even strak staan. De spanning moet zo groot zijn dat de staander iets doorbuigt (bol naar de buikzijde!). De verbindingen waarmee beide zeilen aan elkaar verbonden zijn bestaan uit er aan vastgenaaid smal linnenband.

De toom.

Het samengesteld toom bestaat uit zeven lijnen. Daar waar de toomlijnen aan de vlieger bevestigd zijn naaien we lussen van linnenband aan de kokers. Hieraan knopen we de toomlijnen vast. De zeven toomlijnen eindigen in een metalen ring.

Sterke wind en demontage.

Bij sterke wind zijn de zogenaamde stormstokken aan te bevelen. Deze zitten tussen de beide zeilen in daarvoor geschikte hoezen op 20 cm vanaf de zijkant.

Bij demontage van de vlieger trekken we de staander in zijn geheel uit de koker en trekken de liggerstukken uit de verbindingen. Hierna kunnen we de vlieger eenvoudig oprollen.

Nico van den Berg, Katwijk.

In VLIEGER 94/6 blz. 17 hebben we een vraag gesteld omtrent de te verwachten trekkracht van een vlieger, zodat de juiste vliegerlijn kan worden gebruikt. In 1982 ontvingen we al zo'n vraag. Vooruitlopend op een mogelijk later te publiceren nadere uitleg herhalen we de vraag en het antwoord.

Van Erik de Groot in De Bilt:

Vraag. David Pelham (bladzijde 127) zegt: "Belast de lijn niet boven $1/3$ van de breekkracht" en even verder "trekkracht (kg) = oppervlak (m^2) x 15".

Hoe moet ik dat combineren?

Antwoord. Beide uitspraken staan los van elkaar. De eerste is een veilig advies. De tweede geeft een gemiddelde waarde voor de mini-maal vereiste treksterkte. De optredende windsterkte bepaalt of we dat gemiddelde bereiken of overschrijden. De eerste richtlijn is dus ook niet in de tweede begrepen. Wordt de wind n maal zo snel, dan wordt de druk n^2 x zo sterk, bijvoorbeeld wind van 2 naar 3 m/sec, druk van 2 naar 4,5 kg of wind van 5 naar 7 m/sec, druk van 5 naar 10 kg, waarmee Erik's tweede vraag werd beantwoord.

Harm van Veen, Den Haag.

We komen hierop nog terug. Red.

club-vliegeractiviteiten

TAKO KICHI 1995

- 5 maart. ANDIJK aan de IJsselmeerkust, recreatiegebied "De Vooroever" ten westen van de jachthavens. Kontaktpersoon: Wim de Wildt tel. 02263-52943

- 2 april. UITGEEST. Speelveld bij de jachthaven. Kontaktpersoon: Henk Helder tel. 02207-11620.

- 28 mei. SPAARNWOUDE. Houtrak (Afslag Halfweg). Kontaktpersoon: Jan Fischer tel. 02502-45627.